Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2025)0155

Albaniaa koskevat vuosien 2023 ja 2024 kertomukset

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. heinäkuuta 2025 Albaniaa koskevista komission vuosien 2023 ja 2024 kertomuksista (2025/2017(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen[1],

– ottaa huomioon Albanian 24. huhtikuuta 2009 jättämän EU-jäsenyyshakemuksen,

– ottaa huomioon liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529[2],

– ottaa huomioon Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineen perustamisesta 14. toukokuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1449[3],

– ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäkymät Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),

– ottaa huomioon 8. marraskuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2023 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2023)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Albania 2023 Report” (SWD(2023)0690),

– ottaa huomioon 8. marraskuuta 2023 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin uusi kasvusuunnitelma” (COM(2023)0691),

---

1 EUVL L 107, 28.4.2009, s. 166, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2009/332/oj.
2 EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 EUVL L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– ottaa huomioon 20. maaliskuuta 2024 annetun komission tiedonannon laajentumista edeltävistä uudistuksista ja politiikkojen uudelleentarkastelusta (COM(2024)0146),

– ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Oikeusvaltiokertomus 2024” (COM(2024)0800) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan, joka koskee oikeusvaltiotilannetta Albaniassa ”2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania” (SWD(2024)0828),

– ottaa huomioon 30. lokakuuta 2024 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2024 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2024)0690) ja siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Albania 2024 Report” (SWD(2024)0690),

– ottaa huomioon EU:n uudistus- ja kasvutukivälineen puitteissa toimitetun Albanian uudistusohjelman, jonka komissio hyväksyi 23. lokakuuta 2024,

– ottaa huomioon 29. syyskuuta 2023 annetun Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) vaalitarkkailuvaltuuskunnan loppuraportin Albanian 14. toukokuuta 2023 järjestetyistä paikallisvaaleista,

– ottaa huomioon 26. heinäkuuta 2021 annetun Etyjin/ODIHR:n vaalitarkkailuvaltuuskunnan loppuraportin Albaniassa 25. huhtikuuta 2021 järjestetyistä parlamenttivaaleista,

– ottaa huomioon 11. joulukuuta 2020 annetun Venetsian komission ja Etyjin/ODIHR:n yhteisen lausunnon Albanian perustuslakiin 30. heinäkuuta 2020 tehdyistä muutoksista ja Albanian vaalilakiin 5. lokakuuta 2020 tehdyistä muutoksista,

– ottaa huomioon 17. toukokuuta 2018 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa hyväksytyn Sofian julistuksen ja siihen liitetyn Sofian prioriteettiagendan,

– ottaa huomioon 6. toukokuuta 2020 pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa hyväksytyn Zagrebin julistuksen,

– ottaa huomioon 13. joulukuuta 2023 ja 18. joulukuuta 2024 Brysselissä pidettyjen EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokousten julkilausumat,

– ottaa huomioon 28. elokuuta 2014 käynnistetyn Berliinin prosessin,

– ottaa huomioon Toimittajat ilman rajoja -järjestön vuoden 2024 lehdistönvapausindeksin,

– ottaa huomioon Transparency International -järjestön vuoden 2024 korruptioindeksin,

– ottaa huomioon Maailman talousfoorumin sukupuolten epätasa-arvoa käsittelevän Global Gender Gap -raportin vuodelta 2024,

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Albaniasta,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A10-0106/2025),

A. toteaa, että laajentuminen on EU:n ulkopolitiikan tehokkain väline ja geostrateginen investointi pitkäaikaiseen rauhaan, demokratiaan, vakauteen ja vaurauteen Euroopan mantereella;

B. ottaa huomioon, että EU on edelleen Länsi-Balkanin maiden tärkein poliittinen ja taloudellinen kumppani; ottaa huomioon, että EU on edelleen Albanian selvästi suurin kauppa- ja investointikumppani ja sen merkittävin rahoitustuen antaja;

C. ottaa huomioon, että laajentuminen on ansioihin perustuva prosessi, joka pohjautuu demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin; ottaa huomioon, että Albanian EU:hun liittyminen riippuu pysyvien, perusteellisten ja peruuttamattomien uudistusten toteuttamisesta kaikilla keskeisillä aloilla, alkaen oikeusvaltioperiaatteesta ja demokraattisten instituutioiden toiminnasta;

D. ottaa huomioon, että Albania on ollut EU:n ehdokasmaa vuodesta 2014, se aloitti liittymisneuvottelut heinäkuussa 2022 ja unionin säännöstön analyyttinen tarkastelu saatettiin onnistuneesti päätökseen sen osalta marraskuussa 2023;

E. ottaa huomioon, että Albania aloitti neuvottelut perusasioiden temaattisesta kokonaisuudesta (nro 1) 15. lokakuuta 2024, ulkosuhteiden temaattisesta kokonaisuudesta (nro 6) 17. joulukuuta 2024, sisämarkkinoiden temaattisesta kokonaisuudesta (nro 2) 14. huhtikuuta 2025 sekä kilpailukyvyn ja osallistavan kasvun temaattisesta kokonaisuudesta (nro 3) 22. toukokuuta 2025;

F. katsoo, että Albania on luotettava ulkopoliittinen kumppani ja täysin mukautunut EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan;

G. ottaa huomioon, että Albaniaan on kohdistettu pahantahtoisia ulkomaisia vaikuttamiskampanjoita, joilla on pyritty kylvämään eripuraa, lietsomaan jännitteitä ja väkivaltaa sekä horjuttamaan koko alueen vakautta, mukaan lukien Venäjän disinformaatio ja vaalihäirintä sekä EU:n ulkopuolisten toimijoiden, kuten Kiinan, tekemät kyseenalaiset investoinnit; toteaa, että vuosina 2022 ja 2023 Albaniaan kohdistetuilla venäläisillä ja iranilaisilla kyberhyökkäyksillä häirittiin kriittisiä viranomaistoimintoja ja että ne

antavat esimakua hybridiuhkaympäristöstä, johon Albanian on varauduttava edistyessään yhdentymisessä EU:hun;

H. ottaa huomioon, että Albanian vaalijärjestelmässä on edelleen puutteita ja vakavia haavoittuvuuksia; ottaa huomioon, että Etyjin/ODIHR:n suosituksia vaalien järjestämisen parantamisesta Albaniassa ei ole vielä pantu kaikilta osin täytäntöön;

I. ottaa huomioon, että Albania osallistuu EU:n yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin, muun muassa EUFOR Althea -operaatioon Bosnia ja Hertsegovinassa;

J. ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltioiksi haluavien maiden on äärimmäisen tärkeää suojella kansallisia ja etnisiä vähemmistöjä; ottaa huomioon, että Albaniassa on hyväksytty vapaata itsemäärittelyä ja vähemmistökielten käyttöä koskevaa täytäntöönpanolainsäädäntöä;

K. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan korostaa EU:n laajentumisen ratkaisevaa merkitystä Euroopan turvallisuuden ja vakauden varmistamisessa;

1. panee tyytyväisenä merkille Albanian vankkumattoman sitoutumisen EU:hun yhdentymiseen, mikä kuvastaa kaikkien poliittisten puolueiden, sekä hallituspuolueen että opposition, yksimielisyyttä ja kansalaisten laajaa tukea, ja kiittää Albaniaa siitä, että se on mukautunut täysin EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen edistämiseen, sekä sen kategorisesta vastauksesta Venäjän Ukrainassa käymään hyökkäyssotaan mukautumalla Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistettuihin EU:n rajoittaviin toimenpiteisiin; panee merkille maan aktiivisen roolin alueella ja alueellisissa aloitteissa;

2. suhtautuu myönteisesti Albanian tavoitteeseen saattaa liittymisneuvottelut päätökseen vuoden 2027 loppuun mennessä sekä viime vuosina saavutettuun nopeaan edistymiseen ja erityisesti neuvotteluiden avaamiseen kahdesta temaattisesta kokonaisuudesta vuonna 2024 ja tähän mennessä kahdesta muusta temaattisesta kokonaisuudesta vuonna 2025; palauttaa mieliin, että ehdokasmaat käyvät läpi perinpohjaisen muutosprosessin täyttääkseen jäsenyyskriteerit liittymisneuvottelujen aikana ja että liittymisneuvottelut kestävät niin kauan kuin on tarpeen tarvittavien uudistusten toteuttamiseksi; korostaa tarvetta vahvistaa liittymisprosessin, myös sen parlamentaarisen ulottuvuuden, läpinäkyvyyttä, vastuuvelvollisuutta ja osallistavuutta; varoittaa toteuttamasta toimia, joilla voitaisiin heikentää vallan kolmijaon mukaiseen kontrolliin perustuvaa järjestelmää;

3. toteaa, että EU:hun liittymisen tahti määräytyy sen mukaan, miten ehdokasmaa on edistynyt lainsäädäntönsä mukauttamisessa unionin säännöstöön, miten se on pannut unionin säännöstön täytäntöön ja miten hyvin sen kaikki instituutiot toimivat, ja että se perustuu

oikeusvaltioperiaatteeseen, hyvään hallintotapaan ja perusoikeuksiin; kehottaa Albaniaa nopeuttamaan uudistuksia, joilla vahvistetaan oikeusvaltioperiaatetta ja talouskasvua, torjutaan korruptiota ja järjestäytynyttä rikollisuutta, ehkäistään ihmiskauppaa, varmistetaan perusoikeuksien suojelu sekä edistytään sananvapauden, tiedonvälityksen vapauden sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja riippumattomuuden aloilla;

4. suhtautuu myönteisesti EU:n uuteen Länsi-Balkanin uudistus- ja kasvutukivälineeseen, josta myönnetään 922 miljoonaa euroa avustuksina ja lainoina Albanialle, kun sen kunnianhimoisessa uudistusohjelmassa asetetut ehdot täyttyvät;

5. panee merkille, että Albania on hyväksynyt unioniin yhdentymistä koskevan kansallisen suunnitelman 2024–2026; pitää myönteisenä, että Albania on perustanut yhdentymisprosessista vastaavia elimiä; kehottaa tehostamaan toimia, joilla lisätään avoimuutta ja toteutetaan julkista viestintää EU:hun yhdentymisestä;

6. suhtautuu myönteisesti päätökseen avata Euroopan parlamentin Länsi-Balkanin etätoimisto Tiranaan; panee merkille, että toimisto toimii keskeisenä yhteyspisteenä Euroopan parlamentin ja kansallisten parlamenttien, kansalaisyhteiskunnan ja paikallisten kumppaneiden välillä koko Länsi-Balkanin alueella;

7. suhtautuu myönteisesti siihen, että 18 albanialaista osallistujaa on mukana Euroopan talous- ja sosiaalikomitean käynnistämässä ehdokasvaltioita koskevassa aloitteessa, jolla pyritään edistämään tiiviimpiä suhteita ehdokasvaltioihin ja helpottamaan niiden asteittaista yhdentymistä EU:hun;

Demokraattiset instituutiot, tiedotusvälineet ja kansalaisyhteiskunta

8. korostaa, että rakentava poliittinen keskustelu ja hallittu parlamentaarinen toiminta ovat demokraattisen hallinnon keskeisiä tekijöitä; muistuttaa, että Albanian poliittiset voimat ovat yhdessä vastuussa rakentavan ja osallistavan poliittisen vuoropuhelun vahvistamisesta sekä maassa meneillään olevaan jyrkkään poliittiseen vastakkainasetteluun puuttumisesta; pitää valitettavina kaikkien puolueiden poliitikkojen harjoittamaa jatkuvaa vastakkainasettelua ja provosoivaa retoriikkaa sekä hallitsevan puolueen ja opposition välisiä yhteenottoja; painottaa tarvetta edistää poliittista kulttuuria, joka perustuu keskinäiseen kunnioitukseen ja demokratian normien noudattamiseen, sillä näin varmistetaan, että poliittinen kilpailu ei horjuta toimielinten vakautta, ja korostaa tarvetta osoittaa, että parlamentarismin roolia kunnioitetaan täysin tekemällä loppu poliittisista hyökkäyksistä; kehottaa käymään aitoa vuoropuhelua poliittisen vakauden ja edistyksen lisäämiseksi sekä painottaa tarvetta löytää puoluerajat ylittävä konsensus EU-jäsenyysagendasta ja kansalaisyhteiskunnan

mielekkäästä osallistumisesta; korostaa tarvetta tehokkaammalle parlamentaariselle valvonnalle ja instituutioiden paremmalle toiminnalle;

9. panee merkille, että Albanian demokraattisiin instituutioihin kohdistuu kasvava ulkomaisen pahantahtoisen vaikuttamisen ja hybridihäirinnän uhka; korostaa, että Venäjä-myötäisillä narratiiveilla on pyritty rapauttamaan yleisön luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja edistämään länsimaiden vastaista ilmapiiriä; kehottaa Albaniaa lujittamaan toimielinten resilienssiä sellaisen salaisen poliittisen rahoituksen, tiedotusvälineiden manipuloinnin ja kyberhyökkäysten varalta, jotka vaikuttavat suoraan sen EU:hun liittymistä koskevaan prosessiin; kehottaa EU:n toimielimiä seuraamaan tiiviisti Albanian altistumista ulkomaiselle pahantahtoiselle vaikuttamiselle;

10. pitää myönteisenä, että Albania on estänyt venäläiset disinformaatiota levittävät verkkotunnukset, mutta painottaa tarvetta luoda disinformaation torjuntaa varten koordinoitu EU:n ja Albanian mekanismi käyttäen esikuvana EUvsDisinfo-verkkosivustoa, jotta voidaan nopeasti paljastaa Venäjän vallanpitäjien narratiivit ja ryhtyä vastatoimiin; kannattaa Länsi-Balkanin maiden välisen alueellisen yhteistyön lisäämistä disinformaation ja ulkomaisen sekaantumisen torjumista koskevien parhaiden käytäntöjen jakamiseksi ja yhteisten strategioiden kehittämiseksi; varoittaa kiinalaisten valtiollisten tiedotusvälineiden kasvavasta vaikutusvallasta Albaniassa;

11. korostaa Albanian parlamentin velvollisuutta noudattaa viipymättä perustuslakituomioistuimen ratkaisuja; painottaa parlamentin perustavanlaatuista ja korvaamatonta roolia vallan kolmijaon mukaisen kontrollin turvaamisessa; kehottaa Albaniaa varmistamaan aidon demokraattisen vastuuvelvollisuuden sekä vahvemman ja läpinäkyvämmän hallinnon;

12. panee merkille Albanian vaalilakiin heinäkuussa 2024 tehdyt muutokset, joiden nojalla maasta muuttaneet albanialaiset voivat äänestää maan ulkopuolella ja joilla otetaan käyttöön osittain avoimet ehdokaslistat; panee merkille 11. toukokuuta 2025 pidetyt parlamenttivaalit ja korostaa, että Etyjin/ODIHR:n alustavien päätelmien perusteella vaaleissa oli todellinen kilpailuasetelma ja ne järjestettiin ammattimaisesti mutta ne pidettiin erittäin kärjistyneessä ilmapiirissä eikä ehdokkailla ollut tasapuolisia toimintaedellytyksiä; on huolissaan siitä, että hallitseva puolue hyötyi hallinnollisten resurssien laajamittaisesta käytöstä; panee merkille, että lopullisen arvion ja täytäntöönpantavat suositukset sisältävä Etyjin/ODIHR:n loppuraportti on määrä julkaista lähikuukausina; kehottaa kaikkia puolueita osoittamaan poliittista tahtoa kattavaan ja osallistavaan vaaliuudistukseen, jotta Etyjin/ODIHR:n ja Venetsian komission suositukset, myös vaali- ja puoluerahoitusta koskevasta kehyksestä, voidaan panna kaikilta osin ja oikea-aikaisesti täytäntöön;

13. pitää valitettavana, että vapaiden tiedotusvälineiden ja riippumattomien toimittajien toimintaympäristö on viime vuosina heikentynyt; panee huolestuneena merkille, että Albaniassa tiedotusvälineiden riippumattomuuteen ja moniarvoisuuteen vaikuttavat edelleen markkinoiden voimakas keskittyminen, liike-elämän ja poliittisten etujen päällekkäisyys, avoimuuden puute rahoituksen ja omistajuuden suhteen sekä toimittajien pelottelu ja epävarmat työolot; panee merkille, että Toimittajat ilman rajoja -järjestön vuoden 2024 lehdistönvapausindeksissä Albania on 99. sijalla, mikä kuvastaa yhä ajankohtaisia ongelmia, jotka liittyvät tiedotusvälineiden omistuksen keskittymiseen, poliittisiin vaikuttamispyrkimyksiin ja toimittajien uhkailuun; korostaa, että tiedotusvälineiden rahoitusta ja omistusrakenteita koskevan avoimuuden puute lisää riskiä toimituksellisesta puolueellisuudesta ja ulkomaisen propagandan soluttautumisesta sekä heikentää yleisön luottamusta journalismiin; vaatii Albanian viranomaisia varmistamaan tiedotusvälineiden omistusta koskevan avoimuuden ja soveltamaan toimittajien pelottelutapauksiin nollatoleranssipolitiikkaa; kehottaa Albanian hallitusta tukemaan riippumattomia faktantarkistusalustoja keinona varmistaa todenperäisten tietojen julkinen saatavuus ja ylläpitää informaatioympäristön eheyttä;

14. muistuttaa, että medialakien mahdollisten tarkistusten olisi oltava Venetsian komission suositusten mukaisia ja ne olisi toteutettava avoimella ja osallistavalla tavalla ja media-alan järjestöjä kuullen, jotta voidaan parantaa tiedotusvälineiden vapautta ja itsesääntelyä; suhtautuu myönteisesti Euroopan neuvoston yhdessä EU:n ja merkittävien lehdistönvapautta edistävien järjestöjen verkoston kanssa perustamaan foorumiin journalismin suojelun ja toimittajien turvallisuuden edistämiseksi; pitää valitettavana, että lainsäädäntökehyksen mukauttamisessa EU:n säännöstöön ja EU:n normeihin, kuten eurooppalaiseen medianvapaussäädökseen, ei ole edistytty;[1] muistuttaa tarpeesta lisätä tutkivaa journalismia, faktantarkistusta ja medialukutaitoa sekä torjua vihapuhetta, disinformaatiota ja valeuutisia; ilmaisee huolensa jatkuvasta provosoivasta tiedotusvälineiden vastaisesta retoriikasta, myös korkean tason poliitikkojen, viranhaltijoiden ja muiden julkisuuden henkilöiden taholta, mikä ruokkii pelottelun kulttuuria; tuomitsee jyrkästi oikeusvaltio- ja korruptioasioista raportoiviin toimittajiin kohdistetut lisääntyneet sanalliset hyökkäykset, naistoimittajiin kohdistetun naisvihamielisen verkkohäirinnän, mustamaalauskampanjat, väkivallan ja mellakoinnin ja kehottaa varmistamaan, että hyökkääjille langetetaan lopulliset tuomiot; pitää valitettavana, että rikoslaissa ei suojella toimittajia uhkailulta ja

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1083, annettu 11. huhtikuuta 2024, mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapaussäädös) (EUVL L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

väkivallalta, ja kehottaa viranomaisia vahvistamaan lainsäädäntökehyksen, joka suojelee tehokkaasti toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia, ympäristöaktivisteja ja muita sidosryhmiä julkisen osallistumisen vastaisten strategisten häirintäkanteiden (SLAPP-kanteiden) huolestuttavalta lisääntymiseltä, poistamaan kunnianloukkauksen rangaistavuuden sekä kunnioittamaan riippumattoman journalismin roolia keskeisen tärkeänä vallan vahtikoirana ja tekemään yhteistyötä tiedotusvälineiden kanssa tavalla, joka tukee demokratian periaatteita;

15. muistuttaa kansallisten ja paikallisten viranomaisten vastuusta avoimuuden, vastuuvelvollisuuden ja osallistavuuden edistämisessä järjestämällä merkityksellisiä ja säännöllisiä julkisia sidosryhmien kuulemisia; panee huolestuneena merkille, että Albanian parlamentin julkisia kuulemisia koskevan lainsäädäntökehyksen täytäntöönpano on edelleen pitkälti vain muodollista; painottaa tarvetta lisätä julkisia tietoja ja keskeisiä lainsäädäntöhankkeita koskevaa avoimuutta; painottaa, että paikallisviranomaisten taloudellisia resursseja, hallinnollisia valmiuksia ja finanssipoliittista itsenäisyyttä on lisättävä;

16. on tyytyväinen Albanian elinvoimaiseen ja rakentavaan kansalaisyhteiskuntaan, jolla on ratkaiseva ja myönteinen rooli uudistusprosessissa; pitää myönteisinä vaalivalvontaan tehtyjä parannuksia ja kansalaisyhteiskunnan entistä laajempaa osallistumista demokratian prosessien seurantaan; korostaa, että kansalaisyhteiskunta on ratkaisevan tärkeä demokratian ja moniarvoisuuden sekä hyvän hallintotavan ja sosiaalisen kehityksen edistämisessä; kannustaa Albanian hallitusta vahvistamaan kansalaisyhteiskunnan, myös naisten oikeuksia ajavien järjestöjen, roolia jo varhaisessa vaiheessa EU:hun liittymistä koskevaa prosessia ja avointa lainsäädäntöprosessia; pitää valitettavana, että kansalaisyhteiskunnan organisaatiot toimivat haastavassa ympäristössä ja saavat vain vähän julkista rahoitusta; vaatii, että tehokkaalle alv-vapautusjärjestelmälle luodaan perusta niiden sitoumusten mukaisesti, jotka Albania on antanut EU:n ja Albanian yhteistyösopimuksen ja IPA III -välineen puitteissa; kehottaa viranomaisia nopeuttamaan sellaisen vuodet 2024–2027 kattavan etenemissuunnitelman laatimista, joka koskee hallituksen toimia, joilla luodaan suotuisampi ympäristö kansalaisyhteiskunnan kehityksen kannalta, ja seuraamaan tiiviisti tämän etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa;

17. pitää myönteisenä, että on perustettu uusi, julkishallinnosta ja korruption torjunnasta vastaavan valtioministerin toimi, ja korostaa sen tehokkuuden sekä julkishallinnon ja korruptiontorjuntaa koskevien uudistusten täytäntöönpanon merkitystä; on kuitenkin yhä huolissaan siitä, että julkishallinnon uudistus on edistynyt vain vähän; vaatii Albanian viranomaisia panemaan tosiasiassa täytäntöön määräykset ansioperusteisesta rekrytoinnista ja tarkastelemaan

uudelleen uusien julkishallintoa ja korruptiontorjuntaa koskevien uudistusten nykyisten valvontarakenteiden tehokkuutta; painottaa tarvetta edistää vastuuvelvollisuuden kulttuuria, puolueetonta julkisen tiedon saantia ja julkisten toimielinten valvontaa, myös uudistusohjelman täytäntöönpanon osalta; toteaa, että julkisyhteisöjen on parannettava avoimuusvaatimusten noudattamista ja niiden reagointia tietopyyntöihin;

18. pitää valitettavana vähäistä edistystä hankintalainsäädännön saattamisessa EU:n säännöstön mukaiseksi; ilmaisee huolensa vasta käyttöön otetuista väliaikaisista poikkeuksista julkisia hankintoja koskevan lain soveltamiseen; kehottaa Albanian viranomaisia parantamaan kilpailullisia hankintamenettelyjä EU:n säännöstön mukaisesti;

19. on tyytyväinen edistykseen, jota Albania on saavuttanut pyrkiessään parantamaan tietojen toimittamista Eurostatille;

Perusoikeudet

20. panee merkille, että Albanian sukupuolistunutta väkivaltaa koskeva lainsäädäntökehys ei ole vielä täysin Istanbulin yleissopimuksen mukainen; ilmaisee vakavan huolensa siitä, että naisiin kohdistuva väkivalta on edelleen polttava ongelma ja että naismurhien määrä on edelleen suuri; pitää myönteisenä oikeusasiamiehen perustamaa naismurhia ehkäisevää Femicide Watch -aloitetta; kehottaa tehostamaan uhreille tarkoitettuja tukipalveluja, erityisesti terveydenhuoltoa, turvakotien rahoitusta, maksutonta oikeusapua sekä uhrien sopeuttamista uudelleen yhteiskuntaan ja kuntoutusta; korostaa tarvetta antaa enemmän taloudellista ja institutionaalista tukea ennaltaehkäisyohjelmille, tiedotuskampanjoille sekä lainvalvonta- ja oikeusviranomaisille annettavalle erityiskoulutukselle, jotta varmistetaan uhrikeskeinen lähestymistapa;

21. on huolissaan jatkuvista puutteista, kuten siitä, että lainsäädäntöä ei ole mukautettu tai on mukautettu vain osittain vammaisia henkilöitä ja sukupuolten tasa-arvoa koskevaan EU:n säännöstöön; toteaa, että Albanian on mukautettava täysin sukupuolistunutta väkivaltaa koskeva oikeudellinen kehyksensä Istanbulin yleissopimukseen; panee merkille, että Maailman talousfoorumin sukupuolten epätasa-arvoa käsittelevän vuoden 2024 Global Gender Gap Report -raportin mukaan Albania on pudonnut kuusi sijaa ja sijoittuu maailmanlaajuisesti 23. sijalle, mikä on osoitus sukupuolten välisen kuilun syvenemisestä; ilmaisee vakavan huolensa siitä, että naisiin kohdistuva väkivalta on edelleen polttava ongelma ja että naismurhien määrä on edelleen suuri; kehottaa panemaan voimassa olevan lainsäädännön kaikilta osin ja tehokkaasti täytäntöön, mukaan lukien suojelutoimenpiteiden tiukempi täytäntöönpano ja tehostettu oikeudellinen reagointi sukupuolistunutta väkivaltaa koskeviin

tapauksiin, kuten Euroopan komission Albaniaa koskevassa vuoden 2024 kertomuksessa korostetaan;

22. on tyytyväinen hlbti+-henkilöitä koskevan uuden ja paremmin rahoitetun kansallisen toimintasuunnitelman hyväksymiseen; pitää kuitenkin valitettavana, että tarvittavan lainsäädännön laadinnassa tällä alalla ei ole edistytty, ja kehottaa viranomaisia hyväksymään tarvittavan lainsäädännön sukupuoli-identiteetin ja sukupuoliominaisuuksien tunnustamisesta sekä samaa sukupuolta olevien henkilöiden parisuhteista/avioliitoista; pitää valitettavana sitä, että hlbti+-henkilöihin kohdistuu edelleen uhkia ja halventavia mediakampanjoita ja että julkiset instituutiot eivät tarjoa riittävää suojelua; toteaa, että maaseudulla ja syrjäisillä alueilla asuvilla naisilla, romaninaisilla ja egyptiläisillä naisilla sekä hlbti+-henkilöillä on edelleen rajalliset mahdollisuudet saada perusterveydenhuoltoa; kehottaa julkisia instituutioita osoittamaan vahvaa sitoutumista hlbti+-henkilöiden oikeuksien suojeluun sekä toimimaan päättäväisesti hlbti+-yhteisöön kohdistuvaa syrjivää ja vihamielistä kielenkäyttöä vastaan;

23. kehottaa Albaniaa kunnioittamaan Albanian autokefaalisen ortodoksisen kirkon itsenäisyyttä kaikilta osin ja pidättymään kaikista toimista, jotka heikentävät sen uskonnollista ilmaisunvapautta tai omistusoikeutta; kehottaa lopettamaan kirkollisiin nimityksiin puuttumisen ja käymään vuoropuhelua uskonnollisten johtajien kanssa, jotta uskonnollinen moniarvoisuus voidaan turvata;

24. suhtautuu myönteisesti vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden oikeuksia, erityisesti itsemäärittelyä ja vähemmistökielten käyttöä, koskevan vireillä olevan täytäntöönpanolainsäädännön hyväksymiseen, myös paikallisten itsehallintoyksikköjen tasolla, ja korostaa, että nämä säädökset on pantava kaikilta osin ja tehokkaasti täytäntöön, jotta vähemmistö- ja koulutusoikeuksien käyttäminen olisi käytännössä mahdollista; kehottaa viranomaisia varmistamaan, että säädökset pannaan tehokkaasti täytäntöön, erityisesti osoittamalla riittävästi resursseja keskusvirastoille ja paikallishallinnolle; kehottaa viranomaisia varmistamaan, että kansallisia vähemmistöjä käsittelevän komitean jäsenten valintamenettelyjä tarkistetaan komission ja kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevaa puiteyleissopimusta käsittelevän neuvoa-antavan komitean suositusten mukaisesti; kehottaa viranomaisia lisäämään kansallisia vähemmistöjä käsittelevän valtion komitean valmiuksia sekä varmistamaan, että se on täysin toimintakykyinen ja että sillä on käytettävissään riittävät resurssit; on huolissaan Albanian vähemmistöryhmiin kohdistuvasta jatkuvasta syrjinnästä ja niiden sosiaalisesta syrjäytymisestä; kehottaa Albanian hallitusta täysimittaisesti kunnioittamaan ja suojelemaan ihmisoikeuksia, myös vähemmistöjen oikeuksia, ja varmistamaan, että kaikki ihmisoikeusloukkauksia, mukaan lukien vihapuhe, koskevat väitteet tutkitaan viipymättä ja perusteellisesti; kehottaa

Albanian viranomaisia tehostamaan institutionaalisia mekanismeja syrjinnän ehkäisemiseksi ja varmistamaan kaikkien yhteisöjen merkityksellisen poliittisen osallistumisen komission Albaniaa koskevan vuoden 2024 kertomuksen suositusten mukaisesti; kehottaa Albaniaa suojelemaan ja edistämään kansallisten vähemmistöjensä kulttuuriperintöä, kieliä ja perinteitä; kehottaa Albaniaa tarjoamaan kansallisille vähemmistöille koulutusta heidän äidinkielellään, mukaan lukien riittävä kreikankielinen perus- ja keskiasteen koulutus kreikkalaisvähemmistöjen perinteisillä asuinseuduilla, ja varmistamaan valtion perus-, keski- ja korkea-asteen koulutuksen rajoittamattoman saatavuuden kaikille kansalaisilleen koko maassa ja näin ollen panemaan asiaa koskevan lainsäädännön täytäntöön kaikilta osin;

25. kehottaa Albaniaa suojelemaan kreikkalais-ortodoksisen vähemmistön uskonnollista perintöä ja kulttuuriperintöä ja säilyttämään ne muun muassa ennallistamalla kirkkoja ja hautausmaita ja tunnustamalla ne oikeudellisesti; kehottaa viranomaisia pidättäytymään kreikkalaisvähemmistölle historiallisesti tai kulttuurisesti merkittävien kiinteistöjen pakkolunastamisesta tai purkamisesta;

26. muistuttaa, että Albanian olisi turvattava omistusoikeus erityisesti edistymällä ratkaisevasti ensirekisteröinnin ja korvauksien suhteen, parantamalla valtion kiinteistörekisterin avoimuutta ja kiinteistörekisteritietojen laatua sekä varmistamalla, että oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin kunnioitetaan tapauksissa, joissa omaisuutta pakkolunastetaan ja sitä menetetään;

27. kehottaa Albanian hallitusta puuttumaan kaikkiin kommunistihallinnon uskonnollisiin yhteisöihin kohdistamiin epäoikeudenmukaisuuksiin ja oikaisemaan ne;

28. on huolissaan kommunistien takavarikoiman uskonnollisen omaisuuden hitaasta palauttamisesta; panee lisäksi huolestuneena merkille, että uskonnollisten yhteisöjen lukuisista pyynnöistä huolimatta Albanian hallitus ei ole palauttanut kaikkia kommunistihallinnon aikana takavarikoituja pyhiä esineitä, reliikkejä, ikoneja ja asiakirjoja[1];

29. kehottaa lisäämään investointeja koulutusjärjestelmän nykyaikaistamiseen ja varmistamaan sen laadun ja osallistavuuden; kehottaa Albaniaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla edistetään vammaisten henkilöiden työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksia;

30. pitää myönteisenä vuoden 2023 väestölaskennan toteuttamista Albaniassa; kehottaa viranomaisia julkaisemaan yksityiskohtaiset

---

[1] https://www.state.gov/reports/2023-report-on-international-religious-freedom/albania/.

tiedot ja temaattisen analyysin komission Albaniaa koskevan vuoden 2024 kertomuksen suosituksen mukaisesti;

31. pitää myönteisenä, että on hyväksytty henkilötietojen suojaa koskeva laki, jolla pyritään mukauttamaan lainsäädäntö täysin EU:n säännöstöön; kiittää Albanian viranomaisia orpoteosten käyttöä koskevasta menettelystä ja sopivasta korvauksesta sekä tekijänoikeusteosten tietokannasta annetun täytäntöönpanolainsäädännön hyväksymisestä, mutta ilmaisee vakavan huolensa henkilötietojen käsittelystä ja tietojärjestelmien heikkouksista; kehottaa Albanian viranomaisia vahvistamaan suojatoimia tietoturvaloukkauksia vastaan, tehostamaan ennaltaehkäisyä ja yleistä tietoisuutta sekä parantamaan institutionaalisia valmiuksia, jotta uusi henkilötietojen suojaa koskeva laki voidaan panna tehokkaasti täytäntöön; kehottaa Albaniaa jatkamaan yhteistyötä EU:n teollisoikeuksien viraston kanssa;

32. panee merkille Albanian ja EU:n yhteistyön tiivistämisen muuttovirtojen hallinnassa ja rajavalvonnassa, mikä juontuu etenkin vuosia 2024–2026 koskevasta uudesta kansallisesta muuttoliikestrategiasta ja yhteistyöstä Frontexin kanssa; panee merkille Italian ja Albanian yhteisymmärryspöytäkirjan;

Oikeusvaltioperiaate

33. antaa tunnustusta Albanian edistymiselle oikeuslaitosuudistusten täytäntöönpanossa, jolla pyritään vahvistamaan oikeuslaitoksen riippumattomuutta, avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta, ja ensimmäisessä oikeusasteessa päätökseen saatetulle taustaselvitysprosessille; suhtautuu myönteisesti Albanian parlamentin käynnistämään uuteen uudistusprosessiin, joka koskee hyvää hallintotapaa, oikeusvaltioperiaatetta ja korruption torjuntaa Albaniassa vuoteen 2030 mennessä; painottaa, että kaikkien aloitteiden, joilla lujitetaan hallintoa, oikeusvaltiota ja korruptiontorjuntatoimia, on perustuttava osallistavuuteen, avoimuuteen ja yhteistoimintaan;

34. on huolissaan jatkuvasta poliittisesta puuttumisesta ja oikeusjärjestelmään kohdistuvasta painostuksesta; panee huolestuneena merkille puutteet ylimmän tuomarineuvoston ja ylimmän syyttäjäneuvoston muiden kuin tuomarijäsenten ansioihin perustuvien nimityksien ja heidän lahjomattomuutensa suhteen; pitää valitettavina korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksikön vuoden 2024 kertomuksessa todettuja oikeuslaitoksen toimintaan liittyviä jatkuvia haasteita;

35. kehottaa ryhtymään kiireellisiin toimiin oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja instituutioiden luotettavuuden varmistamiseksi;

36. korostaa, että Albania sijoittui Transparency International -järjestön vuoden 2024 korruptioindeksissä sijalle 80, mikä osoittaa, että korkean tason korruption torjunnassa ja oikeuslaitoksen riippumattomuuden varmistamisessa on edistyttävä merkittävästi; korostaa, että Albanian korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksiköllä on ollut keskeinen rooli korkean tason korruptiotapausten tutkinnassa, syytteeseenpanossa ja tuomitsemisessa sekä tapauksissa, joissa on kyse EU:n taloudellisten etujen suojaamisesta; korostaa, että on tärkeää varmistaa korruption vastaisten instituutioiden täysi riippumattomuus, ja kehottaa vahvistamaan niiden operatiivisia ja tutkintavalmiuksia; suhtautuu myönteisesti korkean tason korruptiota koskeviin tutkimuksiin ja oikeudenkäynteihin; korostaa, että korkean tason virkamiehiä koskevien lopullisten tuomioiden määrän lisääminen on edelleen tärkeää; kehottaa kaikkia toimijoita pidättymään kaikista toimista, jotka heikentävät riippumattomien instituutioiden, kuten korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksikön, työtä; pitää valitettavana, että oikeuslaitos toimii uhkaavassa toimintaympäristössä ja että siihen kohdistetaan perusteetonta painostusta, joka on vakava uhka oikeuslaitoksen riippumattomuudelle; ilmaisee huolensa siitä, että institutionaalisen tuen puute uhkien kohteeksi joutuneille tuomareille heikentää kansalaisten luottamusta ja vaarantaa vakavasti oikeusvaltioperiaatteen ja Albanian yhdentymisprosessin EU:hun;

37. panee merkille oikeuslaitoksen laatuun ja tehokkuuteen liittyvät haasteet, kuten oikeuslaitoksen avointen työpaikkojen suuren määrän, tuomioistuinten henkilöstön riittämättömän määrän, oikeusalan perus- ja jatkokoulutuksen laadun, oikeuskäytännön johdonmukaisuuteen liittyvät näkökohdat ja nykyaikaisen yhdennetyn asianhallintajärjestelmän puuttumisen; toteaa, että määrärahat ovat riittämättömät erityisesti tuomioistuinten osalta; korostaa, että oikeuslaitoksen käsittelemättömien tapausten ruuhkan purkamisen olisi edelleen oltava ensisijainen tavoite; pitää kuitenkin ilahduttavana sitä, että Albanian perustuslakituomioistuin on tehostanut toimintaansa ja purkanut ruuhkaa ja että se ylläpitää edelleen vallan kolmijaon mukaista kontrollia toimielimissä;

38. on tyytyväinen, että on hyväksytty kansallista lainsäädäntöä, jolla mukaudutaan rahanpesun torjuntaa koskevaan EU:n säännöstöön; toteaa, että on perustettava vankka varallisuuden takaisin hankinnasta vastaava toimisto ja parannettava taustaselvitysmenettelyjä ja prosesseja korkean tason korruptiotapausten tutkintaa, syytteeseenpanoa ja tuomitsemista varten, muun muassa takavarikoimalla rikoksella hankitut varat ja tuomitsemalla ne menetetyksi;

39. kehottaa Albaniaa jatkamaan lainsäädäntökehyksensä ja erityisesti rikoslain mukauttamista järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa, huumausaineiden ja ampuma-aseiden kauppaa sekä kyberrikollisuuden, ääriliikkeiden ja terrorismien uhkien torjuntaa

koskevan EU:n säännöstöön; on edelleen huolissaan albanialaisten mafiaryhmien aiheuttamasta jatkuvasta uhasta ja niiden toiminnan monipuolistumisesta Euroopassa; pitää valitettavana, että vaikka mafiaryhmien verkostoja on pyritty hajottamaan, muun muassa käyttämällä tutkimuksissa salatun Sky-ECC-viestipalvelun tietoja, nämä rikollisryhmät ovat edelleen vahvasti mukana huume- ja asekaupassa, muuttajien salakuljetuksessa, ihmiskaupassa sekä rahanpesussa useissa jäsenvaltioissa, erityisesti Alankomaissa, Belgiassa, Italiassa ja Ranskassa; panee merkille uusien syyttäjien nimittämisen erityissyyttäjänvirastoon sekä talousrikostutkintayksikön perustamisen; antaa tunnustusta Albanian osallistumisesta huumausainekauppaa, rahanpesua ja kyberrikollisuutta koskeviin yhteisiin operaatioihin ja yhteistyöhön Euroopan monialaisen rikosuhkien torjuntafoorumin (EMPACT) puitteissa; panee lisäksi merkille tehostetun yhteistyön Europolin, Eurojustin, Frontexin, Interpolin ja CARIN-verkoston kanssa järjestäytyneen rikollisuuden torjumisessa ja kansainvälisten rikollisverkostojen hajottamisessa; kannustaa Albaniaa vahvistamaan mekanismejaan, jotka koskevat tiedustelutiedon jakamista EU:n virastojen kanssa, jotta alueellista vakautta voidaan parantaa; kehottaa jatkamaan toimia Albanian turvallisuuspolitiikan mukauttamiseksi EU:n strategioihin ja edistämään yhdennetympää ja häiriönsietokykyisempää alueellista turvallisuuskehystä; kehottaa Albaniaa tehostamaan ihmiskaupan torjuntaa yhteistyössä jäsenvaltioiden ja EU:n virastojen kanssa; korostaa tarvetta torjua pienaseiden ja kevyiden aseiden laitonta kauppaa, sillä Albania on edelleen kyseisten aseiden kohdemaa ja kauttakulkumaa; suhtautuu myönteisesti rikoksen uhrien suojelua koskevan uuden strategian hyväksymiseen; korostaa muuttoliikkeen valvonnasta vastaavan henkilöstön jatkuvan koulutuksen merkitystä, jotta voidaan varmistaa EU:n säännösten tehokas täytäntöönpano ja vahvemmat toimet ihmiskauppaverkostoja vastaan;

40. kannustaa ulkosuhdehallintoa ja komissiota edistämään edelleen Albanian selviytymiskykyä hybridiuhkia vastaan kyberturvallisuuden, tietojen manipuloinnin ja kriittisen infrastruktuurin suojelun alalla; kehottaa Albaniaa arvioimaan suoriin ulkomaisiin investointeihin liittyviä riskejä ja seuraamaan tällaisia investointeja erityisesti strategisilla aloilla, kuten energia-, kaivos- ja televiestintäalalla, jotta voidaan välttää taloudelliset riippuvuudet ja velkaloukut, suojella kansallisia etuja, parantaa turvallisuutta sekä varmistaa johdonmukaisuus EU:n normien kanssa;

41. kehottaa EU:ta ja Länsi-Balkanin maita luomaan puitteet Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja liittymisneuvotteluja käyvien maiden väliselle tehokkaalle yhteistyölle, jotta helpotetaan tiivistä yhteistyötä ja syytteeseenpanoa EU:n varojen väärinkäytöstä; pitää myönteisenä sitä, että Albania on tehnyt kahdenvälisen työjärjestelyn EPPOn kanssa;

Sosioekonomiset uudistukset

42. pitää myönteisenä Albanian sitoutumista EU:n Länsi-Balkanin kasvusuunnitelman täytäntöönpanoon, johon kuuluu yhdentyminen EU:n sisämarkkinoihin, alueellinen taloudellinen yhdentyminen, perustavanlaatuisia uudistuksia ja taloudellista lisätukea;

43. palauttaa mieliin, että on tärkeää parantaa julkista infrastruktuuria Länsi-Balkanin maissa ja kehittää yhteyksiä EU:n jäsenvaltioihin; muistuttaa Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman tarjoamista mahdollisuuksista parantaa alueellisia yhteyksiä rautatie- ja maantieinfrastruktuurin avulla; kehottaa tältä osin kaikkien maiden viranomaisia saamaan valmiiksi käytävän VIII, joka yhdistää Albanian, Pohjois-Makedonian ja Bulgarian; palauttaa mieliin, että on tärkeää parantaa lentoyhteyksiä Länsi-Balkanin maiden ja EU:n jäsenvaltioiden välillä;

44. suhtautuu myönteisesti Albanian uudistusohjelmaan, jossa keskitytään liiketoimintaympäristöön, inhimilliseen pääomaan, digitalisaatioon, energiaan ja vihreään siirtymään, perusoikeuksiin ja oikeusvaltioperiaatteeseen; pitää lisäksi myönteisenä Albanian osallistumista EU:n Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaan; pitää myönteisenä, että Albania on luokiteltu alueen johtavaksi maaksi julkishallinnon ja digitaalisten julkisten hankintojen alalla EU:n ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön tukiohjelmassa hallinnon ja johtamisen parantamiseksi;

45. kannustaa Albanian viranomaisia vähentämään köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiä parantamalla edelleen koulutuksen, asuntojen sekä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen saantia erityisesti muita heikommassa asemassa olevien väestöryhmien sekä romanien ja egyptiläisten kaltaisten vähemmistöryhmien osalta; kehottaa panemaan täytäntöön Albanian vuosien 2024–2030 kansallisen sosiaalisen suojelun strategian ja vuosien 2023–2030 kansallisen työllisyys- ja osaamisstrategian; kehottaa Albaniaa hyväksymään lisätoimenpiteitä, joilla torjutaan nuorisotyöttömyyttä, ja kehottaa Albanian viranomaisia panemaan tehokkaasti täytäntöön lasten oikeuksia koskevan kansallisen toimintasuunnitelman tarjoamalla apua syrjäytyneille ja köyhyydessä eläville lapsille;

46. antaa tunnustusta Albanian viranomaisille korkea-asteen koulutuksen uudistamista koskevien säädösten hyväksymisestä ja kansallisen koulutusstrategian 2021–2026 täytäntöönpanosta; kehottaa Albaniaa ottamaan medialukutaidon keskeiseksi oppiaineeksi koulujen opetussuunnitelmiin ja varmistamaan samalla, että opettajat saavat medialukutaidon opettamiseen tarvittavaa koulutusta ja nykyaikaisia resursseja laadukkaiden opetusohjelmien toteuttamiseksi; kannustaa EU:n koulutusaloitteiden ja alueellisten verkostojen, kuten Länsi-Balkanin medialukutaidon seurantakeskuksen, kanssa tehtävään yhteistyöhön, jotta voidaan

panna täytäntöön parhaita käytäntöjä kriittistä ajattelua ja digitaalista lukutaitoa koskevassa koulutuksessa;

47. pitää myönteisenä Albanian edistymistä kahdenvälisten sosiaaliturvasopimusten tekemisessä EU:n jäsenvaltioiden kanssa ja sen edistymistä valmisteluissa yhdistää sen työnvälitysjärjestelmä eurooppalaiseen työnvälitysverkostoon eli Eures-verkostoon;

48. panee tyytyväisenä merkille, että Albania liittyi yhtenäiseen euromaksualueeseen marraskuussa 2024, mikä vähentää kansalaisille ja yrityksille aiheutuvia kustannuksia ja edistää Albanian yhdentymistä sisämarkkinoihin; antaa tunnustusta Albanian viranomaisille lainsäädännön mukauttamisesta maksuja koskevaan EU:n säännöstöön (maksutilidirektiivi[1]) ja niiden toimista, jotka ovat johtaneet Albanian poistamiseen rahanpesunvastaisen toimintaryhmän harmaalta listalta; antaa tunnustusta Albanian pyrkimyksille parantaa taloudellista kilpailukykyä ja kehottaa hallitusta jatkamaan rakenneuudistuksia houkuttelevamman liiketoimintaympäristön edistämiseksi EU:n normien mukaisesti; pitää valitettavana, että julkishallinnon tehottomuus, liiallinen sääntelykehys, korruptio ja laaja epävirallinen talous heikentävät liiketoimintaympäristöä ja estävät kilpailun;

49. antaa tunnustusta Albanian julkisen talouden suorituskyvyn parantumisesta; kehottaa Albanian viranomaisia parantamaan edelleen julkisen talouden riskianalyysia vahvistamalla asiaankuuluvaa valtiovarainministeriön osastoa; kehottaa lisäämään valtion omistamien yritysten avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta vuositilinpäätösten avulla; kehottaa Albaniaa vahvistamaan julkisen varainhoidon sisäistä valvontaansa ja varmistamaan, että ylimmän tarkastuselimen (ALSAI) suositukset pannaan täytäntöön;

50. pitää myönteisenä, että lainsäädäntöä mukautetaan edelleen yksityisiä eläkerahastoja sekä pankkialan elvytys- ja kriisinratkaisukehystä koskevaan EU:n säännöstöön; kehottaa Albaniaa saattamaan päätökseen lainsäädäntönsä mukauttamisen vakuutuksia, pääomamarkkinoita, arvopaperimarkkinoita, sijoitusrahastoja ja rahoitusmarkkinoiden infrastruktuureja koskevaan EU:n säännöstöön;

51. pitää myönteisenä Tiranan huippukokouksessa aikaansaatua sopimusta verkkovierailukustannusten alentamisesta; kehottaa tässä yhteydessä viranomaisia, yksityisiä toimijoita ja kaikkia sidosryhmiä pyrkimään sovittuihin tavoitteisiin eli datapalvelujen verkkovierailumaksujen huomattavaan alentamiseen sekä alentamaan verkkovierailujen hintoja edelleen niin, että Länsi-

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/92/EU, annettu 23. heinäkuuta 2014, maksutileihin liittyvien maksujen vertailukelpoisuudesta, maksutilien siirtämisestä ja mahdollisuudesta käyttää perusmaksutilejä (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/92/oj).

Balkanin ja EU:n väliset hinnat saadaan lähelle kotimaisia hintoja vuoteen 2027 mennessä; suhtautuu myönteisesti Länsi-Balkanin ja EU:n välisen verkkovierailuja koskevan etenemissuunnitelman ensimmäisen vaiheen täytäntöönpanoon;

52. on huolissaan siitä, ettei Albanian yhtiöoikeudellisessa lainsäädännössä ole havaittavissa edistystä; kehottaa Albanian viranomaisia saattamaan päätökseen yhtiöoikeudellisen lainsäädännön mukauttamisen EU:n säännöstöön;

Ympäristö, biodiversiteetti, energia ja liikenne, kestävä matkailu

53. korostaa, että Albanian on toteutettava lisätoimia, jotta se voi mukautua ympäristöä koskevaan EU:n säännöstöön; kehottaa Albaniaa mukauttamaan lainsäädäntöään EU:n ympäristövaikutusten arviointia[1] ja strategista ympäristöarviointia[2] koskeviin direktiiveihin; korostaa tarvetta tehostaa ympäristörikollisuuden torjuntaa;

54. korostaa, että tarvitaan avoimia ja osallistavia julkisia kuulemisia Århusin yleissopimuksen mukaisesti, jotta varmistetaan paikallisyhteisöjen, kansalaisjärjestöjen ja tieteellisten laitosten aktiivinen osallistuminen ympäristöä koskeviin päätöksentekoprosesseihin, erityisesti hankkeisiin, joilla on laajoja ympäristöön liittyviä ja sosioekonomisia vaikutuksia; varoittaa, että sidosryhmien asianmukaisen osallistumisen puute heikentää hallintonormeja ja Albanian kykyä noudattaa EU:n säännöstön mukaisia velvoitteita; on huolissaan kilpailuun perustumattomien ulkomaisrahoitteisten kehityshankkeiden taloudellisista ja ympäristövaikutuksista;

55. muistuttaa, että tarvitaan merkittäviä toimia, jotta Albania voi saavuttaa ilmastonsuojeluun, energiatehokkuuteen sekä energialähteiden ja liikenteen monipuolistamiseen ja viherryttämiseen liittyvät tavoitteet; toteaa, että ilman ja veden laatu sekä jätehuolto ovat edelleen erityisen haastavia kysymyksiä maalle; kehottaa keskushallintoa ja paikallisviranomaisia tehostamaan toimiaan ilmanlaadun parantamiseksi ja mahdollisesti hengenvaarallisen saastumisen vähentämiseksi; kehottaa Albanian hallitusta asettamaan etusijalle ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevien strategioiden täytäntöönpanon, uusiutuvien energialähteiden kehittämisen ja maan jätehuoltojärjestelmän nykyaikaistamisen EU:n normien täyttämiseksi ja kestävän

---

1 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13. joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

2 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27. kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

talouskasvun tukemiseksi; kannustaa Albanian viranomaisia vahvistamaan toimenpiteitä ja investointeja julkisen liikenteen järjestelmän ja rautatiejärjestelmän laajentamiseksi;

56. on vahvasti sitä mieltä, että ympäristönsuojelun on oltava tiiviisti sidoksissa kestävän matkailun kehittämiseen; panee tyytyväisenä merkille Euroopan ensimmäisen luonnonvaraisen jokialueen muodostaman kansallispuiston, Vjosajoen kansallispuiston, perustamisen ja kehottaa osoittamaan riittävästi resursseja sen suojeluun; kehottaa viranomaisia kunnioittamaan täysin kansallispuiston ekologista koskemattomuutta ja harkitsemaan uudelleen infrastruktuurihankkeita, erityisesti Shushicajoen vedenottohanketta, kansainvälisten biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä koskevien normien ja parhaiden käytäntöjen mukaisesti, jotta varmistetaan, että kansallispuiston biologinen monimuotoisuus, elinympäristöt ja ekologiset toiminnot säilyvät ennallaan; toistaa huolensa Vloran lentoaseman rakentamisesta Vjosa-Nartan suojelualueelle kansallisten ja kansainvälisten biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevien normien vastaisesti ja kehottaa komissiota käsittelemään tätä kysymystä liittymisneuvottelujen luvussa 27; kehottaa Albanian viranomaisia hyväksymään kulttuuriperintöä ja museoita koskevan lain täytäntöönpanolainsäädännön;

57. ilmaisee vakavan huolensa Albanian suojelualueita koskevaan lakiin äskettäin tehdyistä muutoksista, jotka mahdollistavat suuret infrastruktuuri- ja matkailuhankkeet ekologisesti herkillä alueilla; kehottaa peruuttamaan nämä lainsäädäntöön tehdyt muutokset, jotta varmistetaan kansallisten ja kansainvälisten oikeudellisten kehysten ja suojelunormien täysimittainen ja tinkimätön noudattaminen sekä puututaan naapurimaihin vaikuttavaan merten roskaantumiseen;

58. kehottaa Albanian viranomaisia nimeämään erittäin uhanalaisten lajien, erityisesti Balkanin ilveksen, säilymisen kannalta keskeiset suojelualueet ja hallinnoimaan niitä tehokkaasti, myös kattavilla biologisilla monimuotoisuuden seurantaohjelmilla, sekä panemaan täytäntöön salametsästyksen vastaisen lainsäädännön ja valvomaan tiukasti sen noudattamista; kehottaa Albaniaa hylkäämään Musta Drin -joen Skavican vesivoimalaa koskevat suunnitelmat, kun otetaan huomioon sen vakavat ekologiset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset, mukaan lukien paikallisyhteisöjen siirtyminen muualle;

Alueellinen yhteistyö ja ulkopolitiikka

59. pitää myönteisenä 19. marraskuuta 2024 hyväksyttyä EU:n ja Albanian välistä turvallisuus- ja puolustuskumppanuutta, jolla luodaan foorumi tehostetulle vuoropuhelulle ja yhteistyölle turvallisuus- ja puolustuskysymyksissä ja joka on merkittävä edistysaskel; korostaa, että on tärkeää varmistaa, että tämä kumppanuus johtaa konkreettisiin toimiin, mukaan lukien yhteiset koulutusaloitteet, yhteiset tiedusteluvalmiudet ja tehostetut

rajaturvallisuustoimenpiteet, joilla vastataan alueellisiin ja maailmanlaajuisiin turvallisuushaasteisiin; korostaa tarvetta syventää turvallisuusyhteistyötä Länsi-Balkanilla ja edistää tiiviimpää koordinointia alueellisten kumppaneiden välillä järjestäytyneen rikollisuuden, kyberuhkien ja hybridihaasteiden torjumiseksi; kehottaa vahvistamaan EU:n tukea alueellisille turvallisuusaloitteille, joilla parannetaan vakautta ja häiriönsietokykyä koko Länsi-Balkanilla; toteaa, että tämä kumppanuus on merkittävä edistysaskel Albanian aseman vahvistamisessa EU:n luotettavana turvallisuuskumppanina; korostaa lisäksi, että kumppanuus helpottaa muun muassa yhteisiä aloitteita ja valmiuksien kehittämistoimia ja edistää siten häiriönsietokykyisempää ja yhdennetympää turvallisuusrakennetta Länsi-Balkanilla;

60. suhtautuu myönteisesti vuonna 2024 hyväksyttyyn uuteen kansalliseen turvallisuusstrategiaan, jolla jatketaan hybridiuhkien torjuntaa, ja uuden kyberturvallisuuslain hyväksymiseen; pitää myönteisenä Albanian, Kosovon ja Kroatian allekirjoittamaa yhteistä julistusta, jolla pyritään parantamaan yhteistyötä ja vahvistamaan puolustuspotentiaalia samalla kun annetaan täysi tuki euroatlanttiselle ja alueelliselle puolustusintegraatiolle;

61. on huolissaan Venäjän kasvavasta vaikutuksesta EU:n naapurialueilla; on tyytyväinen Albanian viestinnän ja postialan viranomaisen (AKEP) lokakuussa 2024 toteuttamiin toimiin, joiden seurauksena suljettiin 155 Venäjän ylläpitämää verkkotiliä, joita käytettiin disinformaation levittämiseen, sekä kahdeksan tiliä, jotka liittyivät kybervakoilua harjoittaviin ryhmiin[1]; korostaa, että nämä toimenpiteet kuvastavat Albanian jatkuvia pyrkimyksiä lieventää kyberuhkia; kehottaa EU:ta lisäämään tukeaan Albanialle, jotta voidaan torjua Venäjän pahantahtoista vaikuttamista ja turvata alueellinen vakaus;

62. antaa tunnustusta Albanian täysipainoiselle mukautumiselle EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, sen tuki EU:n pakotteille kolmansia maita vastaan mukaan luettuna, ja sen myönteiselle panokselle yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin, erityisesti EUFOR Althea -operaatioon, mikä korostaa maan sitoutumista alueellisen ja kansainvälisen turvallisuuden ja vakauden edistämiseen, ja suhtautuu myönteisesti Albanian osallistumiseen EU:n ja Naton johtamiin operaatioihin ja sen yhteistyöhön Europolin ja Interpolin kanssa; kehottaa lisäämään osallistumista EU-johtoisiin kriisinhallintaoperaatioihin yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan operaatioihin, kuten EUNAVFOR ASPIDES -meriturvallisuusoperaatioon; tunnustaa Adrian- ja Joonianmeren alueen strategisen merkityksen Euroopan turvallisuudelle ja

---

1 https://politiko.al/english/e-tjera/-mbyll-155-llogari-ruse-ne-internet-per-dezinformimin-ne-tirane-i517028?.

taloudelliselle vakaudelle; kehottaa Albaniaa parantamaan merellisen turvallisuuden valmiuksiaan koordinoidusti EU:n ja Naton kanssa;

63. suhtautuu myönteisesti Albanian hallituksen jatkuviin pyrkimyksiin edistää hyviä naapuruussuhteita; muistuttaa tässä yhteydessä, että Albanian on tärkeää sitoutua ratkaisemaan mahdolliset rajariidat rauhanomaista riitojenratkaisuperiaatetta noudattaen sekä YK:n peruskirjan ja YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, myös noudattamalla tarvittaessa Kansainvälisen tuomioistuimen tuomioita; pitää myönteisenä Albanian aktiivista osallistumista Berliinin prosessiin; kannustaa edelleen jatkuvaan ja rakentavaan sitoutumiseen alueellisiin yhteistyöaloitteisiin EU:n arvojen ja laajentumistavoitteiden mukaisesti, koska se edistää rauhaa, turvallisuutta ja vakautta Länsi-Balkanilla; varoittaa kaikista toimista, kuten Open Balkans -aloitteesta, jotka voivat heikentää yhteisiä alueellisia markkinoita tai poiketa Berliinin prosessista, siltä osin kuin tällaiset toimet luovat esteitä EU:n yhdentymiselle ja yhteenkuuluvuudelle ja saattavat vaarantaa Albanian edistymisen kohti syvempää alueellista ja unioniin yhdentymistä;

64. pitää myönteisenä, että Albania on ratifioinut kahdenväliset sopimukset sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta Kroatian, Montenegron ja Bulgarian kanssa;

65. korostaa Albanian rakentavaa roolia vakauden ja yhteistyön edistämisessä Länsi-Balkanilla erityisesti sen naapurimaiden kanssa käymän kahdenvälisen vuoropuhelun ja sen alueellisiin järjestöihin osallistumisen avulla;

°

° °

66. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Albanian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.